

L'ERMITA DE LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT DE CASTELLDANS

Montserrat: la muntanya, el monestir i la Verge, són tot un símbol i un referent, per Catalunya i els catalans. I Montserrat: la serreta dels Pins, l'ermita i "La Moreneta" en són també, punt de referència i tot un emblema per Castell-dans, a la comarca de les Garrigues.

Obra de tot un poble que la va construir "a jova", com a fruit madur de l'Any Marià de 1954, instituit pel papa Pius XII per tal de commemorar el centenari de la proclamació del dogma de la Immaculada Concepció de Maria pel papa Pius IX.

Només es pot entendre aquella fita en un context de fervor marià que la diòcesi de Lleida visqué aleshores, traduït en diverses iniciatives marianes com fou entre d'altres la recuperació, restauració o construcció de noves ermites dedicades a la Mare de Déu. La de Castell-dans en fou una d'elles.

Tot el poble se sumaria a la iniciativa dels Joves d'Acció Catòlica, que esperonats pel consiliari Mn. Antoni Maria Parramon Doll, per tal de fer alguna acció que deixés petjada a Castell-dans d'aquell Any Marià, van acordar la construcció d'una ermita dedicada a la Patrona de Catalunya.

Seria el 20 de gener de 1954, festa de Sant Sebastià, quan amb el beneplàcit del rector del poble Mn. Tomàs Piñol, s'acordà aixecar l'ermitori en la serreta dels "Pins" o del "Tancat".

Era necessari diposar d'un esvòs de projecte i aquest fou encomanat al fuster del poble, Francesc Triquell "el Ganxo". Calia també encomanar l'obra de construcció i es trià a Josep Corretjé, "el Pep del Perra", contractista d'obres, un bon paleta i millor picapedrer.

Requeria l'emplaçament el traçat d'un viarany, i aquest es començà a fer el 2 de febrer de 1954. El dia següent Mn. Tomàs Piñol beneí la primera pedra, que tot seguit seria col·locada com a primer fonament de l'ermita que s'anava a aixecar en aquell indret.

Recollit el fruit de l'esforç de tot el poble, el somni es va fer realitat el 27 d'abril de 1954, quan ja acabada és solemnement inaugurada amb l'entronització de la imatge de "La Moreneta" en el seu cambril, després d'haver estat traslladada en una multitudinària processó des de l'església parroquial fins la nova Ermita. L'any següent s'inaugurà el retaule obra del tallista lleidatà Ramón Borràs, mentre que la imatge de la Patrona havia estat realitzada al taller de les Escoles Professionals Salesianes de Barcelona.

Apartir d'aleshores s'inicia la història de l'ermita. L'any 1979, se celebrà el XXV aniversari i l'any 2003 l'Acadèmia Mariana de Lleida dedicà a la Mare de Déu de Montserrat de Castell-dans el seu anyal Certamen Marià, en ocasió del 50 aniversari, que amb tota solemnitat se celebraria el 25 d'abril de 2004 i que clouria amb l'edició d'un llibre commemoratiu.

Tots els anys, Castell-dans puja a l'ermita el diumenge més proper a la festa de la Patrona de Catalunya, el 27 d'abril, per celebrar-hi Missa, ofrenar-li flors i ciris i cantar-li els goigs o "Virolai", ballar sardanes i dinar als seus voltants. És aquesta una jornada d'aplec, de retrobament, de fe i festa, però, per damunt de tot, d'exaltació de l'identitat d'un poble que ha de saber transmetre amb generositat i fidelitat aquesta "ànima" a les noves generacions.

Jordi Curcó

